

Kapitalfrembringelse SMV

Finansiering af små og mellemstore virksomheder

Økonomisk Ugebrev

Indhold

Artikler fra august 2010-april 2011

Side 3: [Forord](#)

Kreditklemme og likviditetskrise

Side 5: [Nye finansaktører afløser pressede banker](#)

Side 6: [Kreditklemme forværret i udvalgte brancher](#)

Side 7: [Ejerlederne parat med nyt finansieringsinstitut](#)

Side 8: [Guide: Sådan håndteres den nye likviditetskrise](#)

Side 9: [Lys forude for likviditetspressede virksomheder](#)

Hjælp fra staten?

Side 11: [Flaskehalse i SMV-fonde kan bremse vækstkapital](#)

Side 12: [Vækstfonden skal hjælpe SMV-segmentet fra juli](#)

Side 13: [Banker bekymret over udvidet Vækstfond-rolle](#)

Side 14: [15 nye danske udstedere af erhvervsobligationer](#)

Side 15: [Erhvervsobligationer skal hjælpe SMV'er](#)

Venturebranchen

Side 17: [Danmark på dumpeplads for start af virksomhed](#)

Side 19: [Venturebranchen er løbet tør for investorer](#)

Side 20: [Få succesfulde danske venturefonde](#)

Side 22: [Venturefonde påfører investorer milliardtab](#)

Side 23: [Business Angels holder sig på sidelinjen](#)

Forord

Tilførsel af risikovillig kapital til landets SMV-virksomheder er en afgørende faktor, når det gælder skabelse af nye arbejdspladser, nye aktiviteter i erhvervslivet, eksportindtægter og samfundsøkonomisk velfærd. Men siden finanskrisens start i efteråret 2008 har det haltet ganske alvorligt med denne vigtige grundforudsætning for vækst i SMV-segmentet. Man kan måske ikke klandre banker for, at de skruer gevaldigt ned for risikovilligheden i udlånet, når samfundsøkonomien er svag. Tendensen er uden tvivl blevet forstærket af, at mange banker fortsat selv står med store udfordringer, blandt andet nye kapitalkrav, dyre fundingomkostninger og en svag udlånsbog. Det betyder, at der er – og har været – behov for alternative finansieringskanaler for iværksætterne og de små og mellemstore virksomheder, både når det gælder egenkapitalfinansiering og fremmedfinansiering. Ikke mindst staten bør have målrettet fokus på dette felt, ligesom det er tilfældet i mange andre EU-lande.

Denne artikelsamling sætter fokus på de aktuelle rammevilkår, herunder manglen på effektive alternative finansieringskanaler og hvorfor de ikke har virket i flere år. Blandt andet venturefonde, business angels og

Vækstfondens svage handlemuligheder. Artikelsamlingen sætter også fokus på de nye muligheder, blandt andet initiativer fra Foreningen Ejerlederne, det nye Vækstkapital, som administreres af Vækstfonden, udstedelse af virksomhedsobligationer og fondsbørsen som kanal til at hente ny egenkapital.

Det er samtidig et tema, Økonomisk Ugebrev løbende følger op på. Økonomisk Ugebrev henvender sig til erhvervslivet – og handler om erhvervslivet. På grund af manglende finansieringsmuligheder, har dansk erhvervsliv – og det danske samfund – antageligt tabt mange tusinde arbejdspladser på gulvet de seneste tre år. Derfor mener vi, det er et tema, der er vigtigt at dække konstruktivt og kritisk, og det vil vi fortsat gøre.

God Læselyst

Med venlig hilsen

Morten W. Langer
Chefredaktør,
Økonomisk Ugebrev

ØKONOMISK UGEBREV UDGIVES AF:

Økonomisk Ugebrev A/S
Slagtehusgade 4-6
1715 København V
CVR-nr: 31760623
Redaktionens tlf. 70 23 40 10
Hjemmeside: www.ugebrev.dk
E-mail: kontakt@ugebrev.dk

ABONNEMENT: John Bo Northrup, jbn@ugebrev.dk
ANNONCERING: John Sørensen, js@ugebrev.dk
ABONNEMENT: Helår 5.995 kr. Halvår 3.600 kr. eks. moms
Læs mere om abonnementsvilkår på www.ugebrev.dk

ANSVARSHAVENDE CHEFREDAKTØR OG DIREKTØR:

Morten W. Langer
REDAKTION: Ejliif Thomasen, Stephan Wedel Alsman, Carsten Vitoft, Morten Sørensen, Sten Thorup Kristensen
REDIGERING OG LAYOUT: John Bo Northrup og Hanne Sindbæk
GRAFIK OG RESEARCH: Bettina Vester, Julie Flensborg-Madsen, Nicolai Vennekilde, Kia Marie Jerichau

DESIGN: Jakob Bekker
ISSN 1903-8666
BOGHOLDERI: Jørgen Olsen, jol@mm.dk

KOPIERING ELLER VIDERESENDELSE IKKE TILLADT

Kreditklemme og likviditetskrise

Nye finansaktører afløser pressede banker

Det kreditklemte SMV-segment i dansk erhvervsliv kan nu se frem til en række nye finansielle aktører, som har bedre muligheder end de traditionelle danske banker for at yde finansiering og driftkreditter, viser dette tema om Finansiering for SMV i Økonomisk Ugebrev. På de følgende sider gennemgår vi de nye muligheder.

For det første får FIH Erhvervsbank bedre fundingmuligheder, efter at ATP nu kan gøre banken til en datterbank. For det andet har det nye Ejerledernes Finansieringsinstitut netop indleveret prospekt til Finanstilsynets godkendelse, og brancheorganisationen Ejerlederne forventer halvanden milliard kroner i nye finansieringsressourcer. Endelig får Vækstfonden fra 1. juli 2011 nye finansieringsopgaver for almindelige iværksættere, og mindre og mellemstore erhvervsvirksomheder, fremgår det af et netop fremlagt lovforslag. Samlet set er der tale om nye finansieringsmuligheder for SMV-segmentet, som kan komme i drift allerede indenfor få måneder, viser gennemgangen.

Økonomisk Ugebrevs gennemgang af bankernes udlån de seneste år viser også, at de dansk-ejede banker har nedbragt udlånet til dansk erhvervsliv ganske markant, hvorimod de udenlandsk-ejede banker slet ikke har været så hårdhændet. At de danske banker er tvunget til at slanke balancer - og dermed udlån, fremgår også af, at de dansk-ejede banker har nedbragt de ellers lukrative og mest lønsomme privatudlån, mens de udenlandsk ejede banker i Danmark modsat har øget deres privatudlån til danskerne.

Torsdag i den forløbne uge kom den endelige udmelding fra økonomi- og erhvervsminister Brian Mikkelsen om den såkaldte ATP-bank sag, hvor bankerne har lobbyet massivt for at stikke en kæp i hjulet på aftalen mellem ATP og regeringen. I slutspurten blev der indføjjet

et nyt krav i lovudkastet, nemlig at FIH Erhvervsbanks samlede erhvervsudlån højst må udgøre 7,5 pct. af danske bankers og realkreditinstitutters erhvervsudlån.

Ifølge Økonomisk Ugebrevs oplysninger giver det en mindre indskrænkning af FIH's samlede udlånsmuligheder. Efter det oplyste har FIH i dag en markedsandel på ca. 2,5 pct. af det samlede erhvervsudlån, efter den målemetode, ministeriet lægger op til. Det betyder alt andet lige, at FIH vil kunne tredoble erhvervsudlånet - fra de aktuelle 58 mia. kr. mia. kr. til ca. 174 mia. kr.

Fra FIH Erhvervsbank siger adm. direktør Bjarne Graven Larsen til Økonomisk Ugebrev, at han synes, at det foreliggende lovudkast indeholder en god balance.

"For os er det vigtigt at få fjernet usikkerheden om det fremtidige ejerskab, ifald vi får brug for at få tilført eksternt kapital. Nu kommer vi ikke til at stå med store fundingproblemer om to år, hvor det ville være nødvendigt at slanke balancen. Det betyder, at vi nu kan fortsætte vores hidtidige udlånspolitik med at yde finansiering til erhvervslivet." Økonomisk Ugebrevs kortlægning af finansieringsforholdene i dansk erhvervsliv viser, at kreditklemmen har ramt meget uens fra branche til branche. Mens de relativt stabile forsyningsvirksomheder har stort set uændret udlån, er udlånet til blandt andet fremstillingsvirksomhed og "kommunikation og informationsteknologi" faldet dramatisk de seneste år. Fra brancheforeningen lyder det, at særligt branchens mindre og mellemstore virksomheder fortsat er en kreditklemme, og at disse virksomheder har meget vanskeligt ved at skaffe finansiering.

Morten W. Langer
mwl@ugebrev.dk

Kreditklemme forværret i udvalgte brancher

Meget tyder på, at udvalgte brancher gennem de seneste år har oplevet en kreditklemme, som endnu ikke er blødt op. Tværtimod har en række udvalgte brancher i løbet af 2010 fået yderligere reduceret deres kreditter i pengeinstitutterne ganske drastisk, viser en analyse af Nationalbankens nyeste udlånsstatistik, Økonomisk Ugebrev har udarbejdet.

Gennemgangen viser, at den hårdest ramte branche er "information og kommunikation", hvor udlånet er faldet 30 pct. fra 15,3 mia. kr. ved udgangen af 2009 til 10,6 mia. kr. ved udgangen af 2010. "Vi ser det samme billede hos vores medlemmer. De små og mellemstore virksomheder har stadig problemer med at finansiere deres vækst. Det er et stort problem, fordi det er her, de kommende store virksomheder skal komme fra," siger Jane Eis Larsen, der er direktør for Forretningsnetværk og Medlemsservice i IT-Branchen.

"Samtidig ser vi en pæn vækst og konsolidering blandt de større virksomheder. Men de mindre og mellemstore virksomheder er ramt af en egentlig finansieringsklemme. Vi har ikke registreret nogen bedring i 2010, heller ikke hen mod slutningen af året. Og det er et problem, for der er et akut behov for finansiering," siger Jane Eis Larsen.

Også Økonomi- og Erhvervsministeriet har i et **notat** over kreditudviklingen i Danmark konkluderet, at navnlig små og mellemstore virksomheder har problemer med at skaffe finansiering. Her peges på at en del af løsningen er den meget omtalte pakke på 5-10 mia. kr. til iværksættere og vækstvirksomheder. Problemet er, at pengene måske først kommer ud i virksomhederne i begyndelsen af 2012 (se side 10).

Også det store område "fremstillingsvirksomheder" er ramt af et drastisk fald i lån fra pengeinstitutter. I løbet af 2010 er udlånene til denne branche faldet med godt 21 pct. fra 101,3 mia. kr. til 79,9 mia. kr. Her er tallene endda endnu voldsommere, hvis man sammenligner med udlånene medio 2009. På halvandet år er udlånet skrumpet 31 pct. eller 36,5 mia. kr.

Selvom en andel af det drastiske fald modsvares af, at denne branche også har reduceret indlånene i pengeinstitutterne, så er det langt fra hele forklaringen.

"Vi har set, at det har ramt alle brancher, men i løbet af det seneste år har der været tale om nogen bedring. Men kun for de store virksomheder," siger Kent Damsgaard, der er erhvervsøkonomisk chef i Dansk Industri.

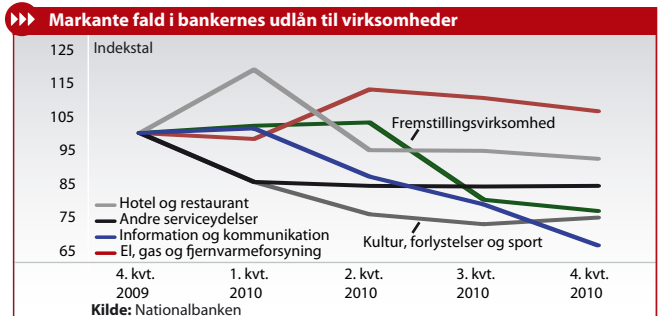
"Der har ikke været nogen bedring for de små virksomheder. Og for de store virksomheder er der i vir-

keligheden flere muligheder. De har i mange tilfælde mulighed for finansiering i udenlandske banker eller direkte gennem udstedelse af virksomhedsobligationer," siger han.

Det kan være en del af forklaringen på, at der måske heller ikke er kommet flere udlån til de store virksomheder.

"En tendens er, at nogle virksomheder får afvist deres finansieringsønsker alene på grund af den branche, de kommer fra. Det er dybt kritisabelt. Det er muligt, at nogle er hårdere ramt konjunkturmæssigt end andre. Men man kan ikke på forhånd afvise alene med henvisning til branchen. Uanset branche må virksomheden have krav på, at pengeinstituttet foretager en konkret vurdering," siger Kent Damsgaard.

Ejlif Thomsen
eft@ugebrev.dk

Novo Nordisk sender indlån til udlandet

Navnlig fra andet til tredje kvartal 2010 var der tale om ganske markante fald i indlån fra en række brancher. Samlet var faldet på knap fire pct. svarende til omkring 12 mia. kr. For fremstillingsvirksomheder var faldet dog helt oppe på 30 pct. og for engroshandel godt ni pct. For nogle brancher var der tale om stigninger, men samlet kunne man konstatere et fald. En af forklaringerne er, at den ubegrænsede statsgaranti for indlån faldt væk på dette tidspunkt. Det har givetvis fået nogle virksomheder til at ændre på deres bankindlån.

"Efter statsgarantiens ophør har vi spredt vores indskud noget mere," siger Lars Green, der er Senior Vice President for Corporate Finance hos Novo Nordisk. Nationalbankens statistik viser parallelle fald i danske bankers udlån til og indlån fra health care på over 15 mia. kr. i 2. og 3. kvartal 2010.